

Asia: VN/18505/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle digitaalista henkilöllisyyttä koskevaksi lainsäädännöksi

Kommentit esityksen tavoitteista ja ehdotetuista ratkaisuksista yleisesti

Kommentit yleisesti esityksen tavoitteista ja ehdotetuista ratkaisuksista

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arenen pitää digitaalista henkilöllisyyttä koskevaa lakiesitystä tarpeellisen ja tärkeänä. Ammattikorkeakoulujen kannalta on tärkeää, että digitaalisen henkilöllisyyden ja digitaalisen asioinnin kehittämistyötä jatketaan ja mahdollistetaan nykyistä joustavampia ja tehokkaampia digitaalisia ratkaisuja yksilöiden tunnistamiseen ja palveluiden kehittämiseen. Digitaalisen henkilöllisyyden ratkaisujen avulla edistetään ja mahdollistetaan ajasta ja paikasta riippumatonta toimintaa. Lakiesityksessä esitetyt toimet ovat tarpeen toteuttaa viipymättä.

Kommentit digitaalisesta henkilöllisyystodistuksesta

-

Kommentit ulkomaalaisen digitaalisesta asiointivälineestä

Kansainvälinen toiminta kansainvälisten opiskelijoiden määrä on kasvanut ja tulee tulevana vuosina entisestään kasvamaan ammattikorkeakouluissa. Jotta korkeakoulujen kansainvälistyminen olisi mahdollista, tulee ulkomaalaisten tunnistautumiseen ja asiointiin on oltava viranomaisten tukema ja hyväksymä ratkaisu. Siksi nyt esitetty ulkomaalaisen digitaalinen tunnistus- ja asiointiväline on kannatettava ratkaisu, joka tulevat tarpeeseen. Ratkaisun kohdalla on kuitenkin syytä selkeyttää sen käyttömahdollisuuksia ja sitä mihin asiointiin veloitetaan minkäkin vahvuisia tunnistustapoja.

Kommentit luonnollisen henkilön tunnistusvälineestä

-

Kommentit ehdotetusta toimintamallista ja viranomaisten tehtävistä palveluiden tuottajina

-

Esitysluonnokseen sisältyvät säädösehdotukset ja niiden perustelut

Kommentit hallituksen esityksen luonnoksesta sekä esitetystä sääntelystä yleisesti

-

Kommentit ehdotuksesta Digi- ja väestötietoviraston digitaalisen henkilöllisyyden palveluista annettavaksi laiksi

-

Kommentit ehdotuksesta digitaalisesta henkilöllisyystodistuksesta annettavaksi laiksi

-

Kommentit muuhun ehdotettavaan lainsäädäntöön

-

Kommentit henkilötietojen käsittelyä koskevista sääntelyratkaisuista sekä tietosuojaa koskevista kysymyksistä

-

Kommentit esityksen perustuslakia ja säätämisyjärjestystä koskevista kysymyksistä

-

Kommentit esityksessä esitetystä alustavasta kilpailuoikeudellisesta arviosta

-

Kommentit muista esitykseen ja sen valmisteluun liittyvistä oikeudellisista kysymyksistä

-

Vaikutusten arviointi

Kommentit vaikutusten arvioinnista yleisesti

-

Kommentit taloudellisista vaikutuksista

-

Kommentit vaikutuksista viranomaisten toimintaan

-

Kommentit muista yhteiskunnallisista vaikutuksista ja ympäristövaikutuksista

-

Millaisia vaikutuksia ehdotetulla sääntelyllä olisi oman organisaationne tai toimialanne näkökulmasta?

-

Kohdennetut kysymykset vaikutusten arvioinnin tarkentamiseksi jatkovalmistelun aikana (lausunnonantaja voi valita itselleen soveltuvat teemat)

Julkishallinnon toimijoita pyydetään arvioimaan, millaisia määräraha-vaikutuksia (esimerkiksi järjestelmäkustannuksia tai henkilöstökustannuksia) esitetyllä lainsäädännöllä ja ratkaisulla arvioidaan olevan organisaatiossa sekä ottamaan kantaa ovatko muutokset hoidettavissa nykyisten määrärahojen puitteissa vai vaativatko ne lisämäärärahoja.

-

Kiellettyä valtiontukea ja kilpailuneutraliteettia koskevia kysymyksiä on käsitelty valmistelun aikana, mutta näitä kysymyksiä ei ole kyetty arvioimaan tyhjentävästi. Miten arvioisitte näitä kysymyksiä ja miltä osin esitettyä arviota olisi erityisesti tarkennettava? Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotuksilla olevan kilpailulle sekä olemassa olevien että tulevaisuudessa kehittyvien palveluiden näkökulmasta?

-

Vastaavatko suunnitellut ratkaisut asiointipalveluiden tarpeeseen?

Arene katsoo, että esitetyt etätunnistusratkaisu on erittäin tarpeellinen. Se nopeuttaa ilmoittautumisprosessia kursseille ja korkeakoulukohtaisten tunnusten aktivointia. Tämä kuitenkin edellyttää, että opiskelija saa henkilötunnuksen, jota voidaan käyttää tunnusten aktivointiin esimerkiksi suomi.fi-palvelun kautta.

Miten arvioitte ehdotusten vaikuttavan tunnituksen hyödyntäjien toimintaan, esimerkiksi asiointipalveluiden tarjoajiin? Onko ehdotuksella vaikutuksia esimerkiksi sähköisen tunnistamisen käyttöön, liiketoiminnan kannattavuuteen tai investointien tarpeeseen?

Ammattikorkeakoulujen arvioiden mukaan esitetyt lakimuutokset ja niihin liittyvät uudet palvelut eivät välttämättä vaadi merkittäviä muutoksia tai hankintoja nykyisiin asiointipalveluihin, pois lukien pieniä metatietojen päivityksiä ja rajapintojen muutoksia. Tämä edellyttää, että tieto henkilötunnuksesta saadaan tuotua korkeakoulujen tietojärjestelmiin esimerkiksi suomi.fi-palvelun kautta.

Millaisia teknisiä toteutuksia tai hankintoja digitaalisen henkilöllisyystodistuksen ja/tai ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen hyödyntäminen osaltanne tai toimialallanne edellyttäisi sähköisessä ja/tai käyntiasioinnissa? Miten tämä vertautuu tunnistuspalveluiden ostoon luottamusverkoston toimijoilta?

-

Mitä vaikutuksia digitaalisen henkilöllisyystodistuksen ja/tai ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen tarjoamisella yksityisen sektorin käyttöön on nykyiseen tunnistuspalveluiden hankintaan luottamusverkoston palveluntarjoajilta?

-

Onko esityksellä vaikutuksia uusien yksityisen sektorin tunnistusvälineiden tai -palveluiden tarjonnan syntymiseen luottamusverkostossa tai sen ulkopuolella?

-

Millä tavoin arvioitte esitettyjen ratkaisujen vaikuttavan nykyisten vahvan sähköisen tunnistamisen palveluntarjoajien liiketoimintaan? Onko tähän vaikutusta sillä, missä määrin ja kuinka kauan palveluntarjoajille maksettisiin tunnistustapahtumista julkisen sektorin palveluihin tai sillä, onko digitaalinen henkilöllisyystodistus luottamusverkostotoimijoiden hyödynnettävissä maksutta?

-

Millä tavoin arvioitte ehdotusten vaikuttavan ulkomaisiin yrityksiin ja asiointipalveluihin?

-

Miten esitetyt ratkaisut ja ehdotettava sääntely vastaavat erityisryhmien tarpeisiin erilaisissa asiointitilanteissa? Onko yhdenvertaisuus otettu riittävästi huomioon?

-

Arvioitteko, että hankkeessa esitetty ratkaisu parantaa alle 15-vuotiaiden mahdollisuuksia sähköiseen asiointiin? Mahdollistavatko ratkaisut sen, että asiointipalvelut voivat halutessaan huomioida palvelussaan henkilön iän? Onko alaikäisten asiointimahdollisuuksien mahdollisella laajenemisella vaikutuksia asiointipalveluiden tuottamiseen?

-

Millä tavoin arvioitte, että esitys vaikuttaa ulkomaalaisten henkilöiden mahdollisuuksiin käyttää asiointipalveluita Suomessa tai ennen maahan saapumista? Millaisia vaikutuksia esityksellä on työntekijöiden liikkuvuuteen?

Esitetty lakimuutos ja uudet palvelut tulevat parantamaan ulkomaalaisten opiskelijoiden mahdollisuutta aloittaa opinnot ajallaan esimerkiksi etäopintojen muodossa. Samoin opiskelijalla on mahdollisuus hoitaa opintoihin ja Suomeen muuttamiseen liittyviä asioita jo ennakkoon ennen Suomeen saapumista. Näitä voivat olla esimerkiksi asumiseen, pankkipalveluihin yms. liittyvät asiat.

Onko tietoturvasuojaa ja tietosuojaa koskevat kysymykset mielestänne otettu riittävästi huomioon esitetyissä ratkaisuissa ja ehdotetussa sääntelyssä?

-

Muut kommentit

-

Ylönen Nina
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry